

Gdańsk, 12.10.2023 r.

Prof. UG dr hab. Wojciech Zalewski
Kierownik Katedry Prawa Karnego Materialnego i Kryminologii
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego
PL 80-309 Gdańsk, Jana Bażyńskiego 6

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pani mgr Gabrieli Renaty Piekut
pt. „Wykonywanie kary ograniczenia wolności orzekanej za przestępstwa”
przygotowanej pod kierunkiem
dr hab. Tomasza Kalisza profesora Uniwersytetu Wrocławskiego
promotor pomocniczy
dr hab. Adam Kwieciński profesor Uniwersytetu Wrocławskiego
Wrocław 2023 rok

Wybór tematu rozprawy

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani mgr Gabrieli Renaty Piekut to pogłębione studium z zakresu dogmatyki i praktyki stosowania prawa karnego wykonawczego wzbogacone badaniami empirycznymi. Wybór tematu ocenić należy za trafny zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia. W literaturze polskiej nie brakuje co prawda opracowań dotyczących kary ograniczenia wolności (por. zwłaszcza starsze opracowania J. Śliwowskiego, czy współczesne zwłaszcza R. Giętkowskiego, A. Ornowskiej, A. Michałek, D. Wzorek, E. Zielińskiej i J. Klimczak), prace te dotyczyły jednakowoż bądź poprzedniego stanu prawnego, bądź stanowiły analizy historyczne, prawno – porównawcze, tudzież są to rozprawy dogmatyczne skoncentrowane na prawie karnym materialnym. Dotąd brakowało w naszej nauce opracowania w poświęconemu w zasadniczej części karze ograniczenia wolności w wymiarze wykonawczym. Dla stosowania prawa w Polsce prezentacja i analiza problemów związanych z wybranym zagadnieniem badawczym jest więc aktualna i ma duże znaczenie, szczególnie w kontekście jubileuszu 50-ecia istnienia kary ograniczenia wolności w polskim porządku normatywnym. Rozprawa uzupełnia polskie piśmiennictwo z zakresu prawa karnego i karnego wykonawczego w wybranym przez Autorkę zakresie.

1

Cel rozprawy, założenia badawcze, tezy, metody badawcze.

Doktorantka we wstępie pracy (s. 11), wskazała, że podstawowym problemem badawczym było „odtworzenie ewolucji, jaką przeszła kara ograniczenia wolności, zwłaszcza w perspektywie zmian normatywnych, jakie zostały wprowadzone w latach 2015 i 2016”, a następnie: „określenie pozycji kary ograniczenia wolności w odniesieniu do aktualnych założeń polityki karnej”. Autorka podkreśla także we wstępie, że „zadaniem pracy było (...) odtworzenie przebiegu postępowania wykonawczego oraz zdiagnozowanie trudności związanych z wykonywaniem tej kary”.

Ta ostatnia deklaracja naprowadza nas na osiowy problem rozprawy, którym jest określenie aktualnych „trudności związanych z wykonywaniem kary ograniczenia wolności”. Przeprowadzone badania mają w efekcie wyłuskać problemy, które staną się przedmiotem dalszych analiz. Prima facie, można odnieść wrażenie, że tezy badawcze ujęte zostały nie problemowo, a sprawozdawczo. Brakuje także (we Wstępie) jasno wyrażonych hipotez badawczych, które Autorka poddać miałaby weryfikacji, czy falsyfikacji. Przyjmuje się, iż „problem, to zagadnienie wymagające rozwiązania” (Wielki słownik języka polskiego, red. E. Polański, Kraków 2008, s. 662). Innymi słowy; problem badawczy, to opis tematu badań, celu i pytań, na które badacz chce znaleźć odpowiedzi, realizując badania. Zapowiadane określenie pozycji kary ograniczenia wolności w odniesieniu do założeń polityki karnej również nie jest szczególnie oryginalne i jako zadanie badawcze wypada blado. Temat jest już dobrze zbadany i trudno tu o nowe ustalenia. Istotne problemy badawcze ujawnione zostają przez Autorkę w dalszych częściach pracy. Odsłaniane są w toku żmudnych analiz dogmatycznych. W *Zakończeniu* mamy już całościowy obraz złożony z cząstkowych elementów. Problemy wyłuskane przez Autorkę określone są ostrożnie i zachowawczo. Oryginalność pracy ratuje część empiryczna, która wzbogaca wiedzę na temat wykonywania kary ograniczenia wolności w Polsce, a zwłaszcza na obszarze Apelacji Wrocławskiej.

Autorka bardzo trafnie i adekwatnie wskazała założenia metodologiczne rozprawy. Słusznie podniosła, że problematyka badawcza, której się podjęła wymagała zastosowania kilku, wzajemnie uzupełniających się metod badawczych. Do analizy problematyki wykonywania kary ograniczenia wolności orzekanej za przestępstwa posłużono się analizą

historyczną i dogmatycznoprawną, zaś sferze ustaleń praktycznych - metodą badań empirycznych (s.11). Należy podkreślić, że rozprawa jest przygotowana z dużą dyscypliną w zakresie naukowych założeń badawczych. Autorka dobrze panuje nad tematem.

Konstrukcja rozprawy

Recenzowana rozprawa ma czytelną, choć nierówną objętościowo konstrukcję.

Materiał podzielony została na cztery rozdziały uzupełnione o wstęp, wnioski końcowe, wykaz aktów prawnych, wykaz piśmiennictwa, wykaz źródeł elektronicznych, wykaz orzecznictwa oraz spis tabel i wykresów. W pracy wyraźnie można wyodrębnić obszerną część teoretyczną i część empiryczną. Praca liczy 533 stron.

Rozdział 1 zawiera omówienie instytucji kary ograniczenia wolności w systemie prawnokarnych środków reakcji na przestępstwo. Autorka, co do zasady, trafnie przyjęła historyczny i systemowy punkt wyjścia dla swych rozważań. Należy jednak od razu zwrócić uwagę, że Doktorantka pominęła rozważania prawnoporównawcze, co wydatnie zubożyło rozprawę. Skupiła się na prawie polskim i jego historii. W Rozdziale 2 zaprezentowano aktualne regulacje karnomaterialne dotyczące kary ograniczenia wolności jedynie w Polsce. Znajduje się tu pogłębiona analiza poszczególnych elementów, z jakich składa się omawiana kara. W dalszej kolejności zaprezentowane zostały podstawy orzekania kary ograniczenia wolności oraz omówiono granice temporalne tej kary. Rozważania w tym zakresie uzupełnione zostały omówieniem problematyki kary łącznej obejmującej karę ograniczenia wolności. Autorka poświęca dużo uwagi, co zrozumiałe, noweli k.k. z 2015 roku. Rozdział 2 obejmuje łącznie 139 stron, czym blisko czterokrotnie przewyższa objętością rozdział 1 liczący zaledwie 32 strony. Najobszerniejszy, gdyż aż 199 stronicowy, rozdział 3 poświęcony został postępowaniu wykonawczemu w przedmiocie kary ograniczenia wolności. Jak deklaruje sama Autorka analiza rozwiązań normatywnych dotyczących wykonywania kary ograniczenia wolności, „pozwoliła na zdiagnozowanie problemów (...) teoretycznoprawnych i organizacyjnych dotyczących postępowania wykonawczego w omawianym zakresie” (s. 12).

Pracę w części merytorycznej zamyka rozdział 4 - empiryczny. Rozdział ten liczący 129 stron, stanowi najważniejszą, pod względem wymagań ustawowych, część rozprawy. Materiał badawczy zaprezentowany i przeanalizowany w rozdziale 4 „obejmuje analizę danych statystycznych oraz danych umieszczonych w sprawozdaniach z sądowego wykonywania orzeczeń według właściwości rzeczowej (formularz MS-S10) uzyskanych z Ministerstwa

Sprawiedliwości (część pierwsza) oraz analizę akt sądowych skazanych odbywających karę ograniczenia wolności w okręgach czterech sądów rejonowych podległych Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu” (s. 12).

Praca jest aptekarsko skrupulatna analitycznie i przez to objętościowo obszerna. Rodzi się pytanie, czy część dogmatyczna poświęcona wykładni przepisów kodeksu karnego była w pracy niezbędna? Skoro tematem i osią rozważań rozprawy miało być prawo wykonawcze, to wywody z zakresu prawa materialnego, niekiedy niestety sprawozdawcze, można było z powodzeniem pominąć. Tym bardziej, że rozdziału 2 nie wieńczą osobne wnioski zamykające prezentację materialnoprawną. Przyjęta „trałowa” metoda prezentacji wszystkich zagadnień, w tym zwłaszcza karnowynonawczych, omawianych kolejno, zgodnie z porządkiem ustawy, bez wyraźnej koncentracji na wybranych wątkach powoduje, że objętość rośnie bez stosowego przyrostu wartości merytorycznej rozprawy w danym obszarze. Jeśli dobrze rozumiem intencje Autorki, w tej części pracy szło (trzymając się rybackiego porównania) o głębokie i szerokie zarzucenie sieci z nadzieją, że uda się wyłowić najważniejsze „trudności” wykonawcze. W efekcie powstała praca szeroka zakresowo i tematycznie. Być może pracę łatwiej byłoby napisać, gdyby temat ujęty był wężej i bardziej problemowo. Wysiłek Autorki należy jednakowoż tym bardziej docenić, albowiem w efekcie powstało dzieło w zasadzie merytorycznie równomiernie pogłębione. Pisząc o wszystkim co istotne w k.o.w., Doktorantka wykonała ogromną pracę analityczną.

Mimo braku narracyjnej lekkości, praca jest spójna merytorycznie. Część teoretyczna koresponduje z częścią empiryczną. Wnioski są logiczne i korespondują z treścią rozprawy. Struktura rozprawy podporządkowana została postawionym celom i problemom badawczym. Jak wskazano, w pracy brakuje wyodrębnionego rozdziału prawnoporównawczego, a także wyodrębnionych w jednym miejscu rozważań aksjologicznych i prawnokonstytucyjnych. Tego rodzaju rozważania zwykle pogłębiają wywody i pozwalają lepiej ocenić przyjęte polskie rozwiązania. Ograniczając wywody do prawa polskiego Doktorantka, podjęła decyzję ze świadomością wagi analizowanego zagadnienia w nauce polskiej i konieczności prowadzenia badań prawa w praktycznym celu.

Ocena merytoryczna treści rozprawy

Przedstawioną do recenzji pracę uważam za opracowanie oryginalne, spełniające wymogi ustawowe stawiane rozprawom doktorskim.

Praca Gabrieli Renaty Piekut ma prostą strukturę ułatwiającą merytoryczną ocenę prowadzonych wywodów. Rozdział pierwszy analizowanej rozprawy poświęcony określeniu miejsca kary ograniczenia wolności w systemie prawnokarnych środków reakcji na przestępstwo. Autorka trafnie rozpoczęła analizę od ustaleń historycznoprawnych, które stały się tłem dla prezentacji ewolucji omawianej kary w polskim prawie karnym do roku 2015. Jak już wskazano, ograniczenie do prawa polskiego zubożyło wywody. Kara ograniczenia wolności ma różny kształt w zależności od ustawodawstwa. Jej ewolucja w kierunku represyjnym (np. belgijska *werkstraf*), z elementami np. tzw. *shaming sanctions* pojawiającymi się w prawie brytyjskim (ideologia *punitive bite*), rzuca w sposób nieuchronny cień także na prawo polskie. Szkoda, że Autorka nie chciała tego dostrzec. Częstkowe konstatacje z rozdziału pierwszego nie są w związku z tym szczególnie oryginalne. Stwierdzenia, że „kara ta ma niejednorodny charakter (...)”, i że „brak tego jednorodnego charakteru czyni tę sankcję tak szczególną” (s. 27), albo, że k.o.w. „ma charakter nieizolacyjny” (tamże) niewiele wnoszą do dyskusji nad k.o.w.. Autorka słusznie przyłącza się do tych głosów w doktrynie, które opowiadają się za racjonalizacją w orzekaniu k.o.w. i przeciw orzekaniu np. obowiązków niemożliwych do wykonania (s. 27), itd.. Brakuje jednak szerszych wniosków i refleksji na temat roli kar wolnościowych we współczesnym świecie i ich stosowania w tym kontekście w polityce kryminalnej i karnej w Polsce. Brakuje projekcji roli *community sanctions* w przyszłości w kontekście zachodzących zmian obyczajowych i kulturowych. Ciekawie wypadły natomiast wieńczące Rozdział 1 rozważania na temat standardów międzynarodowych w zakresie tzw. sankcji i kar alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności. Autorka słusznie skupina się na Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego (45/110) zawierającej Wzorcowe Reguły Minimalne Narodów Zjednoczonych dotyczące środków o charakterze nieizolacyjnym (tzw. reguły Tokijskie) oraz na Rekomendacji Rec. (2000) 22 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich o usprawnieniu implementacji Europejskich Reguł dotyczących sankcji i środków alternatywnych. Autorka trafnie podnosi, że Akty te zawierają wskazówki, którymi powinny kierować się państwa w kwestii kształtowania polityki karnej, jak i wyznaczania standardów dotyczących kar i środków alternatywnych wobec kary pozbawienia wolności. Może warto było jednak pójść nieco dalej i pokusić się o rozważania dotyczące aksjologii konstytucyjnej dotyczącej sankcji karnych?

Rozdział 2 zawiera analizę dogmatycznoprawną kary ograniczenia wolności z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w tym zakresie w lipcu 2015 roku. Doktorantka omawia treść i elementy kształtujące k.o.w. na gruncie kodeksu karnego wedle kolejności: elementy obligatoryjne, względnie obligatoryjne i fakultatywne (s. 56 – 106). Następnie

przechodzi do prezentacji podstaw orzekania kary ograniczenia wolności, jej granic temporalnych oraz zagadnień kary łącznej. Wywody są dostatecznie pogłębione zarówno w warstwie deskryptywnej jak i analitycznej. Rozdział ma głównie charakter sprawozdawczy. Doktorantka omawia zasadnicze wątki dyskusji prowadzonych w nauce odnośnie problemów spornych, umiejętnie dobiera i prezentuje argumenty, które Jej zdaniem przemawiają za danym poglądem. Tak jest np. z wywodem dotyczącym dopuszczalności potrąceń z wynagrodzenia skazanego, jako pracownika (s. 83 – 84), gdzie Autorka przyłącza się do poglądu, że potrącenia powinny być dokonywane po potrąceniach dokonanych przez komornika. Podobnie w kwestiach nieco bardziej ogólnych, jak w przypadku oceny, czy k.o.w. jest instytucją quasi – probacyjną, gdzie Autorka wybiera bezpieczny pogląd, że kara ograniczenia wolności wykazuje jedynie podobieństwo do środka probacyjnego (s. 91 i n.). Innym znów razem, polemizuje z poglądami doktryny w przedmiocie możliwości orzekania obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kwestionując pogląd, że w sytuacji kumulacji podstaw możliwe jest orzekania wskazanego zakazu jedynie jako środka karnego (s. 105). Podobnie skrupulatnie, z zaznaczeniem własnego zdania, Autorka odnosi się do kar sekwencyjnych, dyrektyw sądowego wymiaru kary i innych. Wywody rozdziału mają zasadniczo charakter komentarzowy, a i do wypowiedzi piśmiennictwa z komentarzy często się odwołują.

Kluczowy dla pracy jest rozdział 3, którego zasadniczą część stanowi analiza rozwiązań normatywnych dotyczących wykonywania kary ograniczenia wolności, a więc odnośnych przepisów k.k.w. z 1997 roku. Pogłębione studia pozwoliły Autorce na zdiagnozowanie problemów teoretycznoprawnych i organizacyjnych dotyczących postępowania wykonawczego dotyczących k.o.w.. Autorka zasadniczo trzyma się systematyki kodeksu karnego wykonawczego. W ujęciu komentarzowym odnosi się do poszczególnych instytucji. Podobnie jak w rozdziale materialnoprawnym, również w tym miejscu przeważają wątki praktyczne i odniesienia do komentarzy do kodeksu karnego wykonawczego. Brak odniesień komparatystycznych i penologicznych powoduje jednak, że wywodom brakuje nieco głębi i rozmachu. Od razu daje się zauważyć również brak odniesień do statystyk europejskich, a to na tym tle zmiany (zwłaszcza te z 2015 r.) w odniesieniu do k.o.w. są szczególnie widoczne (por. Marcelo F. Aebi, Edoardo Cocco, Yuji Z. Hashimoto, Raport SPACE II Probation and Prisons in Europe, 2022).

Zgodnie z układem kodeksowym rozważania rozdziału 3 otwiera omówienie celów, jakie ustawodawca stawia w związku z wykonywaniem k.o.w., następnie zaprezentowano zagadnienia dotyczące terminu rozpoczęcia i miejsca odbywania kary ograniczenia wolności. W

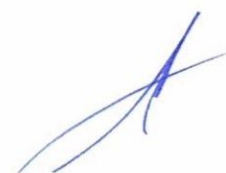
dalszej kolejności przedstawiono rolę sądu, referendarza sądowego oraz sądowego kuratora zawodowego w postępowaniu wykonawczym dotyczącym wykonywania kary ograniczenia wolności oraz zaprezentowano specyfikę postępowań incydentalnych w omawianym zakresie. Obszerny podrozdział 3.5 (s. 235 – 302) zawiera omówienie problematyki wykonywania poszczególnych elementów kary ograniczenia wolności, w tym: nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, potrąceń z wynagrodzenia za pracę, obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary, zakaz zamiany miejsca stałego pobytu bez zgody sądu, świadczenia pieniężnego z art. 39 pkt 7 k.k., obowiązków probacyjnych, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 2 – 7a k.k.. W dalszej kolejności przedstawiono instytucje pozwalające na modyfikację treści tej kary na etapie postępowania wykonawczego (s. 303 i n.). Rozdział wieńczy rozważania poświęcone instytucji odroczenia i przerwy w wykonywaniu kary ograniczenia wolności (s. 322 – 367) oraz omówienie sposobów zakończenia postępowania w przedmiocie wykonywania tej kary, w tym przedawnienia i zatarcia skazania.

W odniesieniu do omawianego, kluczowego rozdziału dysertacji można podnieść podobne uwagi co do rozdziału materialnoprawnego. Wywody choć prowadzone na dobrym poziomie są przewidywalne. Autorka rzetelnie prezentuje główne spory doktrynalne, zajmując własne stanowisko. Argumentuje przekonująco. Również ten rozdział nie zawiera osobnych wniosków uogólniających. Mamy w efekcie jasny w układzie przegląd problemów w ujęciu ustawowym, ze wskazaniem i podkreśleniem problemów praktycznych.

Walent pracy buduje niezwykle interesujący rozdział empiryczny. W drugiej części recenzowanego opracowania zaprezentowano badania empiryczne mające na celu uzupełnienie rozważań historycznych i dogmatycznoprawnych dotyczących omawianej problematyki.

Autorka zestawiała dane ogólnopolskie zgromadzone na podstawie oficjalnych danych z informacjami płynącymi z analizy akt sądowych skazanych odbywających karę ograniczenia wolności w okręgach czterech sądów rejonowych podległych Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu, tj, w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu, Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, Sądzie Rejonowym w Trzebnicy oraz Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej. Uzyskane w ten sposób zestawienia umożliwiły wyprowadzenie interesujących wniosków uogólniających oraz wyzyskanie pewnych odrębności orzeczniczych w badanych sądach. To na tle ogólnopolskim pozytywnie wyróżnia się tzw. wrocławski model kaskadowy, który omówiła w swej pracy Doktorantka.

Podkreślenie znaczenia Wrocławia na tle całego kraju jest w pełni uzasadnione, a model kaskadowy wart jest szerszego rozpropagowania i implementacji. Praca Autorki, zwłaszcza w przypadku jej publikacji, może z powodzeniem służyć temu celowi.

Podzielić należy większość wniosków końcowych rozprawy. Autorka ma słuszność wskazując, że „aby kara ograniczenia wolności mogła jak najlepiej wykorzystać swój potencjał (...) niezbędne jest odpowiednie ukształtowanie jej treści na etapie orzekania (z ewentualną korektą tej treści na etapie postępowania wykonawczego) oraz zapewnienie prawidłowego toku jej wykonywania”(s. 513). Właśnie przeprowadzone przez Doktorantkę badania w relacji: sądy wrocławskie *versus* wyniki badań ogólnopolskich statystyk sądowych, pozwoliły uwidocznić istotne różnice z korzyścią na rzecz tych pierwszych, z racji przede wszystkim właściwszego wykorzystania potencjału omawianej kary wolnościowej. Owa odmienność przejawia się zarówno w granicach temporalnych orzekanych kar, wykorzystaniu podmiotów zarówno „twardych” jak i „miękkich”, jako miejsc realizacji obowiązku pracy (s.524), czy też w sposobie orzekania zarówno potrąceń jak i wymiaru godzinowego pracy (s. 520 -521), które zbliżone są do średniej europejskiej, co uznać należy za walor.

Prawdą jest, że zmiany normatywne jakie zostały wprowadzone w latach 2015 i 2016 znacząco wpłynęły na strukturę orzekanych kar w naszym systemie i przyczyniły się do wydatnego zwiększenia udziału kar wolnościowych, w tym kary ograniczenia wolności w strukturze (s. 515). Mimo wprowadzonej wielowariantowości k.o.w. przeważa w Polsce *in genere* nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne. Drugi z jej wariantów- potracenia z wynagrodzenia - stanowią zaledwie około 1% kar ograniczenia wolności.

Doktorantka ma słuszność krytykując wydłużenie granic temporalnych kary ograniczenia wolności (s. 517). Wydłużenie kary wolnościowej zmniejsza jej efektywność resocjalizacyjną, a nadto zaciera różnice między karą zwykłą o nadzwyczajnie obostrzoną. Podzielam pogląd Autorki, że kuratorów sądowych należy zaopatrzyć w większe kompetencje, w tym np. do udzielania skazanemu krótkotrwałej przerwy w odbywaniu kary (523). Rację ma również Doktorantka opowiadając się za elastycznym korzystaniem z kary zastępczej pozbawiania wolności. Istotnie, w praktyce nierzadko gubi się utylitarny cel tej sankcji, jakim jest nie izolacja skazanego, a wyegzekwowanie wolnościowej sankcji w postaci k.o.w. W efekcie w przypadku prawie co trzeciej kary ograniczenia wolności dochodzi do wykonania tej kary na skutek odbycia przez skazanego zastępczej kary pozbawienia wolności, co stanowi swoisty niepożądany paradoks.

Nie przekonuje natomiast konstatacja Autorki, co do przyczyn rezygnacji z kar ograniczenia wolności w postaci obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub innym wyznaczonym miejscu z zastosowaniem systemu dozoru elektronicznego. Wydaje się, że przyczyny rezygnacji były bardziej złożone niż fakt incydentalnego orzekania tej postaci

k.o.w.. Podzielam pogląd natomiast, że rezygnacja z SDE przy k.o.w. była przedwczesna. Nie dzielę z Autorką jej pozytywnego zdania na temat kar sekwencyjnych. Fakt rzadkiego ich orzekania w praktyce orzeczniczej w Polsce nie jest moim zdaniem przypadkowy. Łączenie kary izolacyjnej z karą wolnościową nie jest, jak można wnosić ze statystyk, popularne, a sama instytucja jest wewnętrznie niekoherentna.

Zbierając wnioski częściowe można zaakcentować następujące walory rozprawy:

- badania aktowe prowadzone rzetelnie na dużej, reprezentatywnej, grupie spraw,
- ciekawe zestawienia statystyczne, przejrzyste i logicznie zaprezentowane,
- pogłębiane i wartościowe analizy dogmatyczne i literaturowe,
- trafnie dobrane orzecznictwo,
- wartościowe postulaty *de lege ferenda*,

Nieliczne mankamenty rozprawy, to:

- brak szerszej i aktualnej perspektywy porównawczej,
- płytkie rozważania historyczne,
- wyraźna przewaga analizy nad syntezą.

Wskazane wyżej uwagi krytyczne nie podważają wysokiej oceny rozprawy. Zaletą jej jest wysoki poziom, rzetelność analiz, w tym danych statystycznych, ostrożność w formułowaniu sądów, jasność i przejrzystość argumentacyjna, przedstawienie klarownych propozycji *de lege ferenda*.

Strona formalna rozprawy oraz dobór źródeł

Wykorzystany w rozprawie wybór źródeł w zakresie literatury polskiej jest obszerny, dobrze dobrany i w zasadzie wyczerpujący. Brakuje szerszej prezentacji danych prawporównawczych i analizy obcego piśmiennictwa. Braki takie wskazać jednak można niemal w każdej rozprawie naukowej. W opracowaniu mgr **Gabrieli Renaty Piekut** opuszczenia literaturowe, z uwagi na przyjętą perspektywę badawczą, mają niewielkie znaczenie i nie wpływają na pozytywną ocenę rozprawy.

Rozprawa napisana jest dobrą polszczyzną i została starannie przygotowana redakcyjnie. Błędy interpunkcyjne, literowe i stylistyczne są rzadkie i nie zakłócają lektury pracy. Przykładowo (s. 61) wers 3 od góry jest: „przez składnie przez skazanego”, a powinno

być „przez składanie przez skazanego”, czy (s. 524) wers 11 od góry jest: „funkcjonujący na terenie miasta Wrocław”, a powinno być: „funkcjonujący na terenie miasta Wrocławia”, czy (s. 529), wers 4 od dołu „skazani o niewielkim stopniu demokracji”, a powinno, chyba być: „skazani o niewielkim stopniu demoralizacji”.

Konkluzja

Jak wskazano na wstępie, recenzowana praca mgr Gabrieli Renaty Piekut to pogłębione, teoretyczno – empiryczne studium z zakresu prawa karnego wykonawczego. Autorka przygotowała rozprawę metodologicznie poprawnie i nie ulega wątpliwości, że przedstawione dzieło spełnia kryteria wskazane w art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669), stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, stąd **w pełni uzasadnione jest dopuszczenie Pani mgr Gabrieli Renaty Piekut do udziału w dalszych etapach postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora w dyscyplinie nauk prawnych.**

Prof. UG dr hab. Wojciech Zalewski

